

Lõhnatu muinasjutt

JOHANNA MÄNGEL
õpilane

Janne Ševtšenko Eliza rollis ja René Soom professor Higginsina Rahvusooperi lavastuses "Minu veetlev leedi".

FOTO HARRI ROSPU

Alan Jay Lerner ja Frederick Loewe muusikal "Minu veetlev leedi" 19. aprillil 2008. Esietendus 3. aprillil 2008 Rahvusooperis Estonia. Dirigendid: Erki Pehk, Mihhail Gerts. Lavastus, tantsulised liikumised: Ago-Endrik Kerge. Lavakujundus: Liina Keevallik. Kostüümid: Liina Pihlak. Tantsuseaded: Eduard Korotin. Osatäitjad: Hele Kõre, Janne Ševtšenko, Raivo E. Tamm, René Soom, Madis Milling, Mart Laur, Jaak Jõekallas, Oliver Kuusik, Andero Ermel, Helgi Sallo, Juuli Lill, Priit Volmer, Väino Puura jt.

Ma kuulan hea meelega aegadetagust muusikat, mille salvestusel on iseloomulik raggin sees, vaatan vanu filme ja fotosid, asju, mis ammu enne mind on olemas olnud. Ometi ma arvan, et olin sel aprilliõhtul Estonia teatrisaalis ainus, kes polnud näinud ühtki teist konkureerivat, segadust ja võrdlust tekitavat "Minu veetleva leedi" lavastust ega mitte sekundilistki filmikatkendit. Mina, noor ja selle teose osas täiesti eelarvamustevaba inimene, lootsin näha midagi, mis on hullutanud mitmeid põlvkondi, kaasa arvatud minu vanaema. Ma küll teadsin ilmselt kõiki neid laule või vähemalt nii mulle tundus, kuid ma polnud neid kunagi osanud ühte lavastusse arvata. Neil puudus minu jaoks terviklik lugu. Just seda asusin ma nüüd vaatama.

Eestiski aegade jooksul nii Estonias kui Vanemuises lavastatud "Minu veetlev leedi"

vastab saajaprotsendilisel klassikalisele muinasjutule või tänapäevasele seebikale, mille sarnaseid saab päeva ilusamatel tundidel meiegi telekanalilt lõputult vaadata. Läbi õnneliku juhuse ja naiseliku apluse ning armastuse jõuab lihtne tüdruk lõpuks kõrgklassi hulka. Iseenesest lihtsakoeline stenaarium on Loewe'l ja Lerneril elama pandud fenomenaalselt meeldejäävate laulude ning kergesti mõistetava huumoriga. Publiku soosingu võivadavad hoogsad tantsunumbrid, koomilised tegelased ja pretsenditud kaunid kostüümid. See kõik oli tol õhtul olemas, kuid lugu ise jäi poolikuks.

Süüdistades ennast harimatuses ja võideldes kahetsusega, et just täna seda etendust vaatama sattusin, püüdsin avada kõik oma meeled ja olla siiralt vastuvõtlik. Ma sõna otseses mõttes igatsesin nutta ja naerda, isegi tunda lavale toodud kärutäie lillede lõhna. Paraku puges mulle vägisi pähe nägemus ühest teisest, hoogsamast, naljakamast ja usutavamast "Minu veetleva leedi" koosseisust, millest jutustas ka teatri trepimademelt ostetud kavaleht.

Hipodroomistseen, mis oleks pidanud kujunema esimese vaatuse ärevaimaks momendiks, hämmastas mind oma täieliku elutusega. Hetkel, mil René Soom professor Higginsina vaatajaid oma sisekaemustes veenda püüdis, jälgisin mina hoopis rohelistes mündrites piitsa järgi joonduvaid lavatöölisi-abijõude või murdsin pead inse-

nerliku lahenduse üle lavakujunduses Eliza kirgliku sajatuse "Oota vaid Henry Higgins!" saatel, kus mu peatahelepanu köitis pigem küsimus, mis on selle tumepruuni kõrge raamaturiuli taga. Seda suurem oli mu jahmatus, kui selgus, et Henry Higginsil olid tekkinud Eliza Doolittle'i vastu tunded ja foneetikaprofessori hinge seisundit reetnud laul "Ta näoga harjund olen ma" mind teises vaatuses ootamatult ja peaaegu et alatult hingepõhjani liigutas!

Mida sellise etenduse puhul publik üldse näha tahab? Staare? Kostüüme? Ma arvan, et saalis viibijad, üheks õhtuks teatrikunstile oma väärtusliku aja broneerinud inimesed, ootavad lihtsalt üht liigutavat lugu. Selle loo oleks saanud, ja pidanuiski, kokku võtma Eliza lauluga "Ma tantsiks veel ja veel". Igatsuse, ülevoolavate tunnete ja ekstaasi asemel nägin ma aga lavale dekoratsioonide vahele vangistatud laulja tööd iseendaga.

Janne Ševtšenko sobib Eliza rolli imeliselt. Temas on olemas hepburnilik ilu, kaunis, puhas hää, lavaline sarm ja dramatism. Jääb ainult arusaamatuks, miks lavastaja talle kingitud materjaliga midagi peale ei hakanud. Võib-olla arvas Ago-Endrik Kerge, et viiskümmend aastat teatri- ja kinopublikut lummanud kassahitt on teinud nüüdseks korraliku eeltöö ning Estonia laval jääb järjekordne üllitis ainult vormistada. Või uinutas tema tähelepanu hoopis lavastuse paralleelkoosseis, mille peajõud on teadupärast draamanäitlejate kanda? On liiga ekslik pidada maailma üht enim lavastatud muusikali "isemängivaks tükiks", isegi näitlejatele, kuigi siinsed karakterseid rollid esitavad ilmselt suurema väljakutse pigem lauljatele. Samas on Eliza Doolittle, Henry Higgins ja Alfred Doolittle vaieldamatult ühed inspireerivaimad rollid muusikali- ja operetilauljale. Seda teha tahtmist nägin ma ka laval olnutest. Paraku paneb mis tahes hea materjali elama lavastaja, kelle kohalolu ma selles parteri viimases reas oma kurvastuseks ei tajunud, kui mürtsuvad tantsunumbrid välja arvata. Kunstiliselt oli laval toimuv justkui ülessoojendatud kohv – aroomitu ja ebaapetiitne.

Tol õhtul koju jõudnud, vaatasin ma esimest korda seda vana filmi, õigemini katkendeid sellest, kus üks veider foneetikateadlane muudab kellegi lilleneiu, ja läbi tema iseenda ootuspärast saatust. Mulle tõesti meeldib vanu asju vaadata.